

Ucenicie radicală - noul ascetism azș?

Miercuri, 25 ianuarie 2006

Gili Cârstea

Fără discuție, redactorii de la Adventist Review sunt porniți să ne descumpănească prin lipsa de profunzime și seriozitate cu care ne surprind săptămână de săptămână. În numărul trecut al revistei, Roy Adams se trezea vorbind cu voce tare despre lipsa de interes a presei față de valorile noastre. În numărul prezent, William Johnsson (redactor șef) propune audienței internaționale o nouă rubrică, CrossWalk, un fel de atelier spiritual în care membrii bisericii să descopere secretele uceniciei, dar nu orice fel de ucenicie, ci una radicală.

Editorialul, intitulat „Radical Discipleship,” cheamă biserica – pe care cu greu se abține să o numească adormită în lenjeria confortabilă a secularismului agravant al lumii noastre – spre o nouă viziune a vieții creștine, un nou adventism pragmatic. Autorul spune că a venit timpul să încetăm de a ne mai juca de-a religia, că timpul este prea scurt și noaptea prea neagră, că este vremea să ne luăm în serios declarația că suntem urmași ai lui Isus din Nazaret.

Splendid! Corect. Chiar este timpul să încetăm joaca de-a religia, și ne bucură nespus că Adventist Review recunoaște acest lucru. Prea mult timp Mireasa lui Hristos s-a vândolot prin sala de ospăț, furând bomboane de pe tort și spărgând baloanele decorative, în loc să petreacă timpul prețios cu Mirele ei.

Numai că ceea ce urmează este absolut infantil. Ni se spune că ceea ce lipsește bisericii este o abordare monahală a vieții creștine, un stil de viață ascet și o teologie reacționară – într-un cuvânt, ucenicie radicală.

Ce este ucenicia radicală [Radical Discipleship]?

Deși William Johnsson ne dă de înțeles că proiectul ar fi rezultatul efortului și rugăciunii colectivului de redacție, mai probabilă pare varianta că ideea este împrumutată din creștinismul popular. Folosiți un motor de căutare pe internet, și veți descoperi că soluția aceasta de a revigora o religie în comă nu este nici nouă, nici limitată la catolicism. Este foarte răspândită în lumea protestantă, unde au fost create comunități dedicate unei ucenicii radicale, iar fenomenul este numit în presa de specialitate “The New Monasticism” [Noul ascetism].

Speră Adventist Review să genereze un val de ascetism în adventism, ca soluție la încropeala laodiceană? Ar produce apariția unor grupuri de ucenici radicali declanșarea mult-așteptatei reforme și re-deșteptări? Ar fi un mod de viață aspru și o religie protestatară impulsul care ar declanșa valul de pocăință colectivă, fără de care nu ne putem îndeplini misiunea? Ar putea noul adventism radical să pregătească biserica pentru ultima avertizare, pentru ultima solie de har oferită lumii?

Ca să ne convingă, autorul ne ajută să înțelegem că Isus a fost un radical:

“Isus a fost un radical. Luați Evangheliile așa cum sunt, și concluzia aceasta nu vă poate scăpa. Acest Om nu era 'blândul și umilul Isus' – El era o amenințare pentru autoritățile religioase și politice ale vremii. Ei au ajuns destul de devreme la concluzia că El trebuie eliminat; au complotat și au tras sfori, și până la urmă au obținut ceea ce au dorit.”

Cu tot respectul cuvenit întrebăm și noi: Ce s-ar întâmpla cu un membru al bisericii noastre în momentul în care ar deveni “o amenințare” pentru autoritatea religioasă, teologică sau administrativă? Dacă Isus a fost un radical, și suntem îndemnați să-l călcăm pe urme, vom deveni și noi o amenințare, și se vor lua măsuri împotriva noastră. Poate redactorul nostru se gândea să devenim o amenințare pentru celelalte religii, dar în acest caz exemplul este prost ales, căci Isus nu a reprezentat o amenințare pentru zeii greci sau romani. Autoritatea religioasă care a fost deranjată și a luat măsuri radicale împotriva Lui a fost chiar aceea a poporului Său, poporul lui Dumnezeu din acea vreme. Propria Sa biserică L-a hăituit, denigrat și crucificat.

În privința autorității politice, am putea spune că aceasta nu s-a simțit deloc amenințată de un Isus radical. Mulți ofițeri romani apelau la El pentru ajutor, iar Pilat a declarat că nu găsește nici o vină în El. Deși în final a cedat presiunilor Sinedriului, a făcut aceasta doar după ce i s-a sucit mâna la spate în cel mai ticălos mod cu putință, fiind amenințat că ei vor duce cazul în fața cezarului.

Acestea fiind faptele, de ce ar asculta membrii noștri sfatul lui William Johnsson de a trece la o ucenicie radicală, dacă ea ne va duce în conflict direct cu conducerea bisericii? Dorește Adventist Review să producă răzmeriță în biserică? Nu avem deja destui zeloți gata să pună mâna pe sabie și să decapiteze administrația bisericii? Știe Adventist Review că a venit timpul să devenim o amenințare pentru Conferința Generală și nu vrea să ne spună deschis?

Categoric nu. Redactorul șef doar s-a inspirat din teologia populară, care răvășește lada de gunoi a misticismului medieval în speranța că va descoperi acolo vreun gadget miraculos aducător de spiritualitate autentică. Ei vor să vadă biserica întoarsă la credința autentică a primului secol, dar nu știu calea. Au încercat cu formula reformatorilor, prin har, doar prin credință, sola scriptura, născut din nou, doar îndeptățire. Nu a ieșit nimic. Apoi au recurs la exercițiile spirituale ale fratelui Ignațiu, cu labirintul rugăciunii, lectură divină, viziune divină, călăuzire spirituală, și toate celelalte. Acum descoperă șanse de revigorare în noul ascetism, o întoarcere la ucenicia radicală [vezi “The New Monasticism” în Christianity Today].

Editorialul continuă:

“Isus era radical în învățăturile Lui. El declara că se apropie o nouă împărăție, care prinde contur în propria Sa persoană. Acesta era un mesaj care capta fără discuție atenția regelui Irod și a lui Pilat, guvernatorul roman.”

Irod și Pilat nu s-au simțit deloc, dar absolut deloc deranjați de învățătura lui Isus despre noua împărăție. Ei au înțeles perfect că noua împărăție nu primejduiește poziția lor și nu țintește domeniul lor de responsabilitate. Din fraza lui Isus “dați Cezarului ceea ce este al Cezarului,” ei au înțeles principiul separării autorității, motiv pentru care nu au dorit să condamne un om nevinovat. Pilat o spune foarte clar: “Nici Irod nu i-a găsit nici o vină, căci ni l-a trimis înapoi; și iată că omul acesta n-a făcut nimic vrednic de moarte” (Luca 23:15).

Cea care s-a simțit ofensată a fost autoritatea eclesiastică. Motivul? Învățătura lui Hristos invita pe credincioși “dincolo de perdea,” în prezența directă a Tatălui, fără oameni intermediari. Hristos inaugura o preoție personală, ceea ce s-a dovedit a fi o amenințare mortală pentru preoția levitică, așa cum doreau cărturarii să o promoveze. Sinedriul și-a dat seama că dacă pierde controlul asupra sufletelor oamenilor, supraviețuirea religioasă și națională va deveni imposibilă. Au mers oricât de departe le-a stat în putere, chiar până la crimă, spre a păstra nealterată credința lui Israel. Au reușit. Până în ziua de azi ei țin în viață un monument de inutilitate publică, o colecție fenomenală de reguli și regulamente fără sens, pe care le respectă cu rigurozitate și le practică cu o pioasă minuțiozitate. Este uimitor cum pot fi asemenea nesăbuite socotite religia unui Dumnezeu inteligent.

Editorialul ne spune că, la fel ca celelalte biserici, am fost și noi afectați de trecerea timpului și de dezvoltarea instituțională marcantă. Confortul adus de o biserică așa măreață a atenuat interesul pentru o angajare serioasă pentru Hristos, iar natura radicală sugerată de numele nostru a fost estompată de interesul pentru respectabilitate și dorința de a fi acceptați.

Este adevărat că biserica a pierdut sensul misiunii, fiind atrasă de o dorință infantilă după aprecierea lumii. Am preferat să dozăm tonul și să diluăm mesajul în speranța că vom evita eticheta de cult și vom obține respectabilitate teologică. Acum Adventist Review vine și spune bisericii, mai pe ocolite, că metoda nu a dat rezultatele scontate, și că ar fi timpul să apelăm la ucenicia radicală, dacă vrem cu adevărat să fim urmașii unui Hristos radical.

Noi nu credem că radicalismul teologic sau comportamental vor salva biserica de la dezastru. Deja avem cam mulți membri radicali, care cred că problemele bisericii pot fi rezolvate prin acțiuni à la taica Tuck, o campanie robinhoodiană care să transforme biserica într-o uniformă și sfântă dreaptă radicală. La fel ca stânga liberală, dreapta radicală produce și ea cota ei de rebeli, chiar dacă mai pioși.

De unde venea ceea ce redactorul de la Review numește radicalismul lui Isus? Care era forța interioară ce-L motiva să fie atât de diferit de biserică și societatea timpului Său încât să fie condamnat la moarte?

Motivul adevărat, pe care Adventist Review nu ni l-a spus până acum, este că El era părtaș de natură divină, că era un templu al Duhului Sfânt și că El nu făcea nimic de la Sine. În El, caracterul lui Dumnezeu și neprihănirea legii erau desăvârșit reproduse, și se aflau în conflict natural cu principiile acestei lumi. Hristos nu făcea eforturi de a fi original și deosebit, nu căuta să șocheze și nu a urmat nici un curs de ucenicie radicală. În El, Duhul Sfânt prezenta lumii caracterul Tatălui și principiile guvernării divine. El spunea lumii uimite că împărăția s-a apropiat, în sensul că piedicile ca omenirea să accepte “scopul lui Dumnezeu din veacuri veșnice” vor fi curând spulberate, că minciunile diavolului vor fi demascate, iar oamenii păcătoși vor deveni din nou locuințe sfinte ale lui Dumnezeu. Hristos era exemplul ideal pentru scopurile înalte, puse în fața fiecărui suflet.

O asemenea descoperire punea în pericol de moarte împărăția lui Satana. Sub influența acestuia, Sinedriul a decis întreruperea violentă a misiunii Lui.

Dorește Adventist Review cu adevărat să provoace o revoluție spirituală de o asemenea magnitudine în biserică încât acest popor să-și onoreze chemarea înaltă de a fi Vocea care strigă în pustie? Soluția este pe cât de simplă pe atât de eficientă: Oferiți poporului solia foarte prețioasă pe care Dumnezeu a trimis-o prin mesagerii Săi aleși; lăsați solia neprihănirii lui Hristos să “străbată pământul de la un capăt la altul” prin intermediul presei adventiste; prezentați sanctuarul ca o pildă pentru scopul lui Dumnezeu de a locui în ființa umană; înmânați Miresei lui Hristos invitația lui Dumnezeu de a se pregăti pentru nuntă; publicați pasajele din Spiritul Profeției care vorbesc despre un Dumnezeu non-violent; strigați în urechile astupate ale poporului că evenimentul major din fața bisericii nu este a doua venire, ci ziua ispășirii pentru cei vii, ștergerea păcatelor. Acestea sunt lucrurile pe care trebuie să le cunoască generația prezentă a bisericii spre a-L putea urma pe Hristos.

Ucenicia radicală, noul ascetism sau exercițiile spirituale nu vor reuși niciodată să aducă redeșteptarea și reforma, așa cum s-a dovedit de-a lungul timpului. Ele doar oferă o senzație pasageră de spiritualitate înaltă, un surrogat de evlavie autentică, o pioșenie a trupului, căci ele au, în adevăr, o “înfățișare de înțelepciune, într-o închinare voită, o smerenie și asprime față de trup, dar nu sunt de nici un preț împotriva gădilării firii pământești” (Col 2:23). Din păcate, creștinismul contemporan aleargă după o “înfățișare de înțelepciune,” deși pune foarte mare preț pe gădilara firii pământești.

Când poporul acesta va prinde sensurile profunde ale tainei evlaviei, și se va hotărî să devină “o locuință a lui Dumnezeu prin Duhul,” nu va mai avea nevoie să urmeze cursuri de ucenicie radicală și alte asemenea bazaconii importate dintr-o religie care excelează în zel fără pricepere și evlavie fără putere. Atunci singurele lucruri importante vor fi “poruncile lui Dumnezeu și credința lui Isus.”